

РЕЗОЛЮЦІЯ

ХІ Всеукраїнської науково-практичної конференції з історії освіти з міжнародною участю «Українська педагогічна діаспоріана: портрети, джерела, дослідження»

12 травня 2026 р.

12 травня 2026 р. відповідно до Плану роботи НАПН України в межах Всеукраїнського фестивалю науки – 2026 до 35-річчя незалежності України в змішаному форматі відбулася ХІ Всеукраїнська науково-практична конференція з історії освіти з міжнародною участю «Українська педагогічна діаспоріана: портрети, джерела, дослідження».

Конференцію організував відділ педагогічного джерелознавства та біографістики в межах НД «Українська педагогічна біографіка в контексті європейського та світового освітньо-наукового, інформаційного простору» (2026–2028, керівник – академік НАПН України Л. Березівська) Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського спільно з Відділенням філософії освіти, загальної та дошкільної педагогіки НАПН України, Інститутом біографічних досліджень Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського, факультетом соціальної та психологічної освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, факультетом педагогічної освіти Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, кафедрою теорії і методики виховання Рівненського державного гуманітарного університету, кафедрою педагогіки, психології й освітнього менеджменту імені професора Є. Петухова Херсонського державного університету.

Конференція з історії освіти 2026 р. об'єднала понад 250 учасників (докторів наук – 33, докторів філософії – 7, кандидатів наук – 47, наукових працівників – 34, викладачів – 68, аспірантів – 6, здобувачів вищої освіти – 100) із 34 наукових установ, закладів освіти, культури України й закордону, а саме: Національного педагогічного музею та бібліотеки імені Я. А. Коменського (Чехія), Української Шкільної Ради США, Української школи імені Ярослава Мудрого (Бельгія); Спеціалізованого університету VID (Норвегія), Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського, Інституту біографічних досліджень та Інституту книгознавства Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського, Інституту педагогіки НАПН України, Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України, Педагогічного музею України, Військового інституту телекомунікацій та інформатизації імені Героїв Крут, Вінницького національного технічного університету, Державного торговельно-економічного університету, Ізмаїльського державного гуманітарного університету, Карпатського національного університету імені Василя Стефаника, Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, Кременецької обласної гуманітарно-

педагогічної академії імені Тараса Шевченка, Національного університету біоресурсів і природокористування України, Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка, Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного, Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя, Рівненського державного гуманітарного університету, Українського державного університету імені Михайла Драгоманова, Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, Херсонського державного університету, Хмельницького інституту «Міжрегіональна академія управління персоналом», Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка, Кременецького краєзнавчого музею, Ірпінського академічного ліцею «Мрія» Ірпінської міської ради Бучанського району Київської області, Комунального закладу «Михайлівська спеціальна школа Черкаської обласної ради», Мигалківської гімназії Пісківської селищної ради, Сумського фахового коледжу будівництва та архітектури, Хмельницького економіко-правового фахового коледжу.

Сповна реалізовано *мету* науково-практичної конференції: осмислення сучасних і розроблення нових методів педагогічних біографічних досліджень під час війни та повоєнного відновлення України; сприяння розширенню доступу до історико-культурної спадщини; наповненню суспільного, зокрема освітньо-наукового, простору смислами, які допомагають громадянам, насамперед педагогічним, науково-педагогічним, науковим і бібліотечним працівникам, здобувачам освіти, сформувати свій світогляд на традиціях українського народу, на його історії подолання криз і складних випробувань, використовуючи освітній досвід та науковий спадок представників української еміграції, задля збереження української національної і громадянської ідентичності в дітей та молоді.

Предметом обговорення наукового зібрання були різні аспекти української біографіки як складника європейського та світового освітньо-наукового інформаційного простору, що стали темою виступу 16 учасників конференції. Основну увагу цьогоріч зосереджено на українській педагогічній діаспоріані, зокрема йшла мова про зміст, напрями, особливості освітньої діяльності наших співвітчизників у різних країнах як в історичному, так і в сучасному ракурсі (56 тем); джерелознавчій проблемі було присвячено 17 тем, висвітленню діяльності відомих і маловідомих постатей – 48 тем.

За результатами доповідей та дискусій XI Всеукраїнської науково-практичної конференції з історії освіти з міжнародною участю «Українська педагогічна діаспоріана: портрети, джерела, дослідження» учасники пропонують:

1. Активізувати міжнародну наукову, науково-інформаційну та інноваційну співпрацю з представниками діаспори з метою обміну з ними досвідом історико-освітніх досліджень у річищі поширення стандартів відкритої науки задля зміцнення національної ідентичності науковців в Україні й за кордоном.

2. Всіляко поглиблювати співпрацю наукових установ та закладів освіти України з колегами інших країн для об'єктивного відтворення загального процесу розвитку науки і практики в освітянській галузі та представлення внеску українських діячів, зокрема поза межами Батьківщини.
3. Популяризуючи творчу спадщину українських освітян, забезпечувати інформаційне підґрунтя для використання біографічних наративів у формуванні національних і громадянських цінностей дітей і молоді, що є особливо актуальним в умовах російсько-української війни.
4. Надалі активно розвивати біографічні електронні та медійні ресурси, дбаючи про повноцінне використання їхніх можливостей науковими, науково-педагогічними, педагогічними працівниками, здобувачами освіти.
5. Підтримувати ініціативи з підготовки та видання біографічних матеріалів про українських освітян, що сприятиме популяризації їхнього внеску в розвиток освіти та науки як в Україні, так і поза її межами.
6. Організовувати інформаційно-просвітницькі заходи для педагогів, студентів та громадськості з питань використання біографічних наративів в освітньому процесі задля створення та підтримки професійних зв'язків між українськими науковцями в діаспорі й дослідниками в Україні та світі.
7. Продовжити практику щорічного проведення Всеукраїнської науково-практичної конференції з історії освіти з міжнародною участю з метою інтеграції у світовий науковий простір.
8. Розвивати сайт конференції для поширення інформації про її проведення, популяризації її матеріалів, згуртування її учасників у професійну небайдужу спільноту.
9. Створити «Українське товариство істориків освіти».